

Sirijus 57

Broj 57, Godina XIII, 11 oktobar 2023 godine

Došla je jesen a sa njom su počeli i radovi u našim radionicama. Očekujemo priliv novih radova za objavljivanje u Sirijusu. Teme mogu biti i stare, ali i mnogo puta obrađena tema uvek nosi lični pečat onog ko je obradio. Čitajte i pišite!

U ovom broju Sirijusa zanimljiva razmišljanja na zanimjive teme. Naš profesor u penziji, napisao je nešto iz svoje struke. Tema je voda, obrađena na interesantan način, iz slobodnozidarske perspektive. Rad je veoma dugačak pa je podeljen u dva dela.

Pozdrav čitaocima!

Sadržaj:

[57-1 Bratska ljubav](#)

[57-2 ŽIVLJENJE U DUHU SLOBODNOG ZIDARSTVA](#)

[57-3 ORAO KAO SIMBOL U SLOBODNOM ZIDARSTVU](#)

[57-4 Postoji li veza između priče o Meduzi i masonske simbolike?](#)

[57-5 VODA – KORISTI I KARASTROFE](#)

*"Nezaboravak", autor V. Stanković, (galerija
RamArt Niš)*

57-1 Bratska ljubav

(obraćanje Drugog Velikog Nadzornika, Velike Lože, VNLS, prilikom unošenju svetla u ložu "Bratska Ljubav" Niš, septembar 2023)

Sve, a ma baš sve počinje iz ljubavi.

Ljubav je esencijalna emocija.

Obećanje da ću voleti svoju Braću je jedna od najstarijih masonskih dužnosti.

Gajićete Bratsku ljubav koja je osnova i ugaoni kamen, kao i temelj ovog drevnog Bratsva. Pisao je Anderson

Drugi (Virt) su je definisali kao snagu koja objedinjuje srca i obezbeđuje čvrstinu masonske građevine.

Bratska ljubav ušla je u Masoneriju kao vitalni princip, tvorac Reda, Harmonije i stabilnosti.

Ona treba da bude i mora da bude bit – suština Slobodnog zidarstva i Velike nacionalne Lože Srbije.

Nama u sadašnjem trenutku preko je potrebna iskrena i duboka Bratska ljubav, Imo pectore – iz dna duše što bi rekli stari Rimljani.

Preko su nam potrebne i bratska solidarnost, bratska pomoć ali i tolerancija kako bi smo dostigli punu Harmoniju.

I na kraju draga Braćo iz Poštovane Lože Bratska ljubav, verujem u Vas, vašu mudrost, posvećenost i snagu.

Danas sam Vam došao praznih ruku ali duše pune ljubavi.

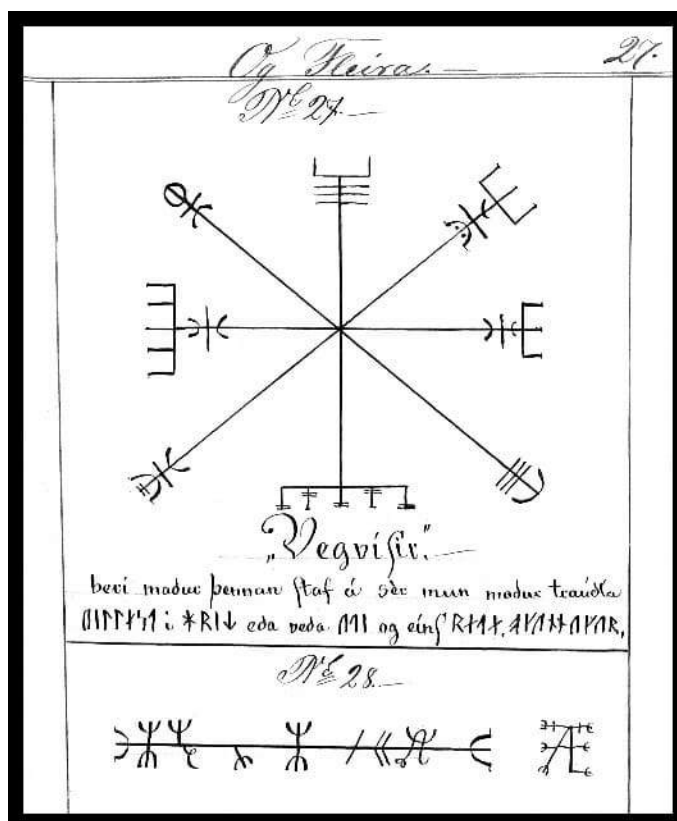
S. P.

Veliki Dragi Nadzornik

57-2 ŽIVLJENJE U DUHU SLOBODNOG ZIDARSTVA

Smisao života se sastoji u beskonačnom osvajanju nepoznatog,
u večnom naporu da se sazna više.

Emil Zola

"Vegvisir" ili "Wayfinder" ili "Pokazivač puta" - simbol Vikinga

Kao prvo, draga Braćo da vam si izvinim zbog svog neznanja, svoje sleposti zbog poveza na očima od koga nisam video svrhu, širinu i ideal učenja o Sveznanju i Univerzumu u kome se nalazimo i trudu u mojoj nameri spoznaje ljudskosti i čovečnosti, baš onako po obredu kako su činila Braća vekovima iza nas. Osećam veliku zahvalnost i poniznost pred uzvišenim ciljem spoznaje i izgradnje Hrama Svetlosti u nama.

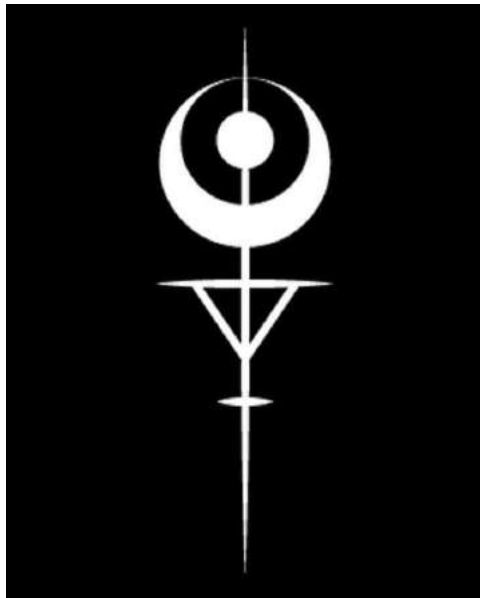
Što se više čita, razgovara i prati stanje u svetu u kome živimo kao „profani ljudi“, mi uviđamo smisao za željom o promeni svesti i osveščivanja od „robovanja“ u širom smislu te reči. Primetili ste Braćo draga da se ni u jednom spisu, pisanoj poruci ili

učenju o Slobodnom Zidarstvu ne govori o neuspehu, porazu ili odustajanju kao opciji ili životnom motou, ili bar da je to retkost.

Da li ste vi zaista slobodni ljudi? Šta je Sloboda po vama? Kao što je veliki Aristotel rekao „*Onaj ko prevlada svoje strahove biće istinski slobodan*“. Uviđanje prioriteta u svakome od nas, skidanje lanaca ropstva neznanja i dizanje glave kako bi videli svet široko otvorenih očiju, obaveza je svakog ljudskog bića, a mi smo tu da „poguramo“ situaciju u dobrom smeru našim sveobuhvatnim delovanjem kako društva oko nas, tako i čoveka kao jedinke. Naoružani tradicionalnim oruđima za gradnju: šestarom, ugaonikom, čekićem i dletom, mi Slobodni Ljudi Na Dobrom Glasu nosimo baklju svetlosti znanja i suštinske vrednosti postojanja ljudskog bića. Nosimo je hrabro i ponosno kroz vekove postojanja Masonerije. Nema odstupanja od svesnog klesanja kamenih kocki naših bića, ugrađujući ih u Hram Čovečnosti.

I onda se postavlja pitanje: Draga Braćo, da li smo mogli više? Da li možemo više od ovoga? Gde smo i da li smo skrenuli sa puta spoznaje ljudske Dobrote, Vere, Lepote i Ljubavi? Zašto svi Masoni na ovoj planeti nisu mogli više od ovoga? Zar su ovako zamišljali gradnju Hrama te 1717. godine? Koliko smo odmakli u gradnji od ove moje trenutne tačke pogleda na Svemir, na vratima spoznaje ljudskosti i savršenstva. Kako utiče na nas manjak tolerancije, šašavih teorija zavere, neznanje i glupost koji se svakodnevno promovišu u svim porama našeg društva? Jesmo li postali imuni na glad, zlo, nemanje i dečiji plač? Šta smo uradili i šta ćemo uraditi povodom toga u našoj kući, komšiluku, mestu u kome živimo?

Braćo draga, bili mi svesni ili ne živimo u dobu previranja, zlobe, dezinformacija, ratova, zemljotresa i svemirskih letelica može se reći da je od 2. Svetskog rata ovo najteže doba za ljudski rod i ljudskost u ljudima. Ništa više neće biti isto na geopolitičkom planu, a i majka priroda kao da nam nagoveštava nešto. Borba Svetla i Tame nikada nije bila neizvesnija nego sada.

Zaštićen sam od negativnih vibracija.

U „uskim grlima“ za civilizaciju i opstanak ljudskosti naš Red je kroz vekove pokazao razum, ideju, smisao postojanja ljudskog bića. Zbog toga je Bratski lanac veoma bitna stvar. On nas drži i vuče kada osustanemo ka dobrim i plemenitim stvarima. Mi imamo znanje, sposobnost, potencijale i kvalitete, ali treba da analizom svoga Bića donesemo zaključak kako da se smisleno angažujemo na ovom zajedničkom uzvišenom cilju. Da našoj deci i potomcima ostavimo iole bolje okruženje i samu planetu, za mrvicu bolje od onog stanja u kakvom smo ih nasledili. Pasivnost nije opcija. Mi stojimo na strani Velikog Neimara Svemira i težimo svetlijoj strani uma Univerzuma i imamo isti zadatak i obavezu kao mnoga naša Braća vekovima unazad.

Spoznajom sebe spoznaćemo i ljude oko nas i moći ćemo da delujemo kako dolikuje Slobodnim Zidarima.

Literatura: Ovaj rad je inspirisan knjigom,
„Majstor Mason“ Br. Slobodana Škrbića.

Na Orijentu Knjaževac,
Učenik Kraljevske Umetnosti, D.Ž.
20. dana februara meseca 6023. G.I.S.

57-3 ORAO KAO SIMBOL U ZLOBODNOM ZIDARSTVU

"Vrhovni Savet Srbije 1912"

Orao je od davnina simbol snage i dominacije

U heraldici u vaksilologiji orao se prikazuje u više varijanti (jednoglavi, udvojeni, dvoglavi i ređe troglavi sa sklopljenim ili raširenim krilima). U kulturi našeg podneblja, najčešće je prikazan kao dvoglavi orao raširenih ili sklopljenih krila. Dvoglavi orao predstavlja carstvo koje dominira i nad istokom i nad zapadom i svoju moć i slavu dobija i sa jedne i sa druge strane. Takođe dvoglavi orao pomno motri na moguću opasnost ili moguću plen sa svake strane.

Kao motiv često se javlja na područjima nekadašnje Ilirije, Mikejske Grčke, ali i na drevnom Bliskom Istoku dok nas njegovo poreklo vodi i do Mesopotamije gde se viđa na Sumerskim pečatima. Na evropskom podneblju se javlja u periodu nakon 10. veka gde se primetno koristi na obeležjima Vizantijskog carstva, dok se kasnije, u 11. i 12. veku simbol orla prikazuje na obeležjima sa područja Islamske Španije, Francuske, kao i Srpske države Raške – Velikožupanske Srbije. Tokom 13. veka i na dalje simbol orla se upotrebljava sve više kako u islamskim oblastima tako i u hrišćanskim na obeležjima onovremenih dinastija i crkava, kao i amblema plemenitih porodica u srednjem veku.

Kod većine amblema i grbova prikaz dvoglavog orla dodatno naglašava osobine jednoglavog orla i dodatno je, indirektno ili direktno, povezan amblemom Vizantijskog carstva. Evropska post-klasična simbolika heraldičkog orla se vezuje za Rimsko carstvo sa jedne strane, naročito dvoglavog orla, a sa druge strane vezuje se sa Svetim Jovanom Jevanđelistom, kome se pripisuje autorstvo četvrtog Svetog Jevanđelja, a koji je u spisima predstavljen i simbolizovan orlom, Kraljem svih ptica, često uokviren oreolom. Orao je nebesko biće, a u Hrišćanstvu se atributi orla

pripisuju Sv. Jovanu jer je njegova sposobnost, kao čoveka, da razume Hristovu Reč i Volju Božiju, jednaka sposobnosti orla da jasno vidi i kada gleda direktno u Sunce. Orao je drevni simbol Hristovog uspenja i jedan je od četiri naširoko upotrebljivanih simbola koji opisuju glavne događaje njegovog života. 32 puta se orao pominje u Svetom pismu. Veruje se i da se orao može vinuti veoma visoko a zatim munjevito spustiti u vodu odakle izranja ponovo rođen. Ovo simbolizuje Uspenje Gospoda i njegovu pobedu nad Krstom. Njegovo Krštenje i Vaskrsenje uz Njegov obećani Drugi silazak u svoj Slavi.

Orao je često smatran i solarnim simbolom povezan sa svim bogovima neba. Predstavlja nadahnuće, slobodu, pobedu, dugovečnost, agilnost, ponos, plemenitost. Često je i simbol moćnog zaštitnika i čuvara Svetinja. Postoje mišljenja da je dvoglavi orao kao Slobodnozidarski simbol upotrebljavan još u 12. veku. Ipak, zvanično se dvoglavi orao upotrebljava kao amblem u Škotskom Slobodnozidarskom Obredu od 1758. godine, nakon osnivanja Saveta Careva Istoka i Zapada u Parizu, kada je i upotrebljen prvi put kao simbol Viteza Kadoša, jednog od ondašnjih 25 stepenova Obreda Usavršavanja. Savremeni naslednici Saveta Careva Istoka i Zapada – Vrhovni Saveti širom Slobodnozidarskog sveta, nasledili su simbol dvoglavog orla kao svoje obeležje i to prema obliku ličnog amblema Frederika Velikog, pruskog kralja, prvog Suverena Grand Komandera. Tada je, 1786. godine i dodato sedam dodatnih stepenova Obredu Usavršavanja, koji sada objedinjuje 32 Drevna i Prihvaćena stepena Obreda sa odgovarajućim Ritualima. Na kraju je dodat i 33. administrativni, upravni stepen koji je takođe simbolizovan dvoglavim orlom.

„Ložom Svetog Jovana“ se dakle može nazivati ona Loža kroz čiji se inicijacijski sistem, ukoliko smo iskreni, posvećeni i hrabri, možemo puput orla uzdignuti ka svetlu u koje ćemo moći da pogledamo pritom ne zaboravljajući konačni cilj. Samospoznaja. Najstariji je amblem na svetu, a simbol je snage i moći više od 2000 godina pre gradnje Solomonovog Hrama. Ni jedno heraldičko biće, niti simbolički prikaz ne dostižu dugovečnost i veličanstvenost orla kao simbola u svetu koji poznajemo.

Nakon ove kratke i faktografske analize, želim da iznesem i ličnu percepciju mentalnog modela ovog simbola. U stvarnosti koja me okružuje 99 procenata je energije, a samo jedan je procenat meni merljive opipljive materije. Jezik stvarne komunikacije je bez fizičkih manifestacija. Energetski je! Shvatam da sam povezan sa svim što me okružuje i da delim ovo vreme i ovaj prostor. Ovo se može opisati i sledećim rečima u kojima će se niko i prepoznati:

Ja sam Ja i Ja sam planina. Ja sam i reka i Ja sam kamen

Ovakva spoznaja je čisto stanje koje je izvan vremena i prostora i u kome vidi uvek jasno i onako kako jeste i jedino je koje omogućava iskustvo Kreacije. Kako bi se ovom stanju približili, moramo se poput orlova na termalima, uzdizati postepeno po zraku svetlosti koji povezuje naše srce sa srcem Univerzuma, sa Duhom Kreacije. Kada se uživotu suočimo sa problemima i preprekama, što smo na višem duhovnom nivou, smireniji smo i razboritiji, a sve nam je manje napora potrebno da probleme prevaziđemo i da iniciramo pozitivne promene. Gledajući iz mraka ka svetlu, možemo

videti stradanja, ali gledajući iz pravca svetla ka mraku možemo prepoznati nemir u ljudima koji ih vodi u stradanje. Lakše je suočiti se sa problemima na početku nego na kraju. Delovati na uzroke a ne na posledice. Uvek se trudite da se uzdignete iznad problema.

Na nižim nivoima možemo se truditi da pronademo načine da sprečimo zagađenje prirode, ili da utičemo na one koji to čine. Ali, na visokim nivoima svesti, kada puput orla posmatramo problem sa velike visine možemo i uočiti rešenje. Od pojedinca se na primer očekuje da, na primer, ne baca plastičnu ambalažu. Od zajednice se očekuje da preispita potrebu za plastičnom ambalažom uopšte. Svakog jutra kada se budimo i počinjemo novi dan ubeđeni da seme uspeha u nama klija – nadamo se. Svima nam, ipak treba doza pozitivne energije da nas pokrene u svetu prepunom uspona i padova.

U nama leži snaga izbora da stvaramo okolnosti pre nego da okolnosti stvaraju nas

Proučavanjem osobina orla kao ptice možemo doći do pouka koje nas od tvorevine mogu pretvoriti u tvorca.

Orao leti sam do velikih visina

Od svih ptica orao se najčešće može videti kako sam lebdi iznad oblaka. Iz ovog prvog od sedam principa orla, naučite da se treba odvojiti od ljudi koji ne dele vaše ambicije. Većina ljudi koji će želeti da vas sruše obično su oni koji ništa nisu postigli u životu.

Orao vidi daleko

Jedna od karakteristika orla je i da vidi svoj plen kilometrima daleko, fokusira se na njega i kreće u lov, bez obzira na prepreke. Ovaj orlov put se ne razlikuje od bilo koje puta neke uspešne osobe. Treba uvek nastojati da se ostvari ono što ste zacrtali. Bez obzira na okolnosti.

Orao se hrani samo svežim mesom

Za svaki uspeh je od vitalnog značaja da budete u toku sa novinama u oblasti na koju ste fokusirani. Što više znate, postajete sposobniji. Stalno tragajte za znanjem i negujte ga.

Orao se ne krije od nevremena

Orao koristi olujni vetar da ga podigne iznad oblaka, da lebdi iznad oluje i odmori krila. Dok se ostale ptice kriju u lišću i granama drveća, orao se uzdiže iznad svega i traži novu metu. U životu se stvari koje su van naše kontrole neminovno dešavaju i kada se dogode, većina ljudi propada. Međutim, izbor je uvek na nama. Prihvatiti propast ili tražiti novi put koji nas vodi boljitku.

Orao proverava pre nego što veruje

Kada se ženka i mužjak orla sretnu, ženka poleti niz zemlju, a mužjak je progoni, ona ubere grančicu i sa njom poleti u nebo. Potom je sa visine baci ka zemlji. Svaki put joj mužjak vrati grančicu. On koji joj donosi grančicu pokazuje posvećenost i tek tada će mu dozvoliti da bude sa njom. Proveravajte ljude pre nego što stupite u partnerstvo ili odnose sa njima. Uvek će biti osoba sa lošom namerom. Budite oprezni.

Orao ulaže u podmladak

Za svoje mlade orliće, ženka i mužjak orla pronalaze visoko mesto na litici do kojeg grabljivice ne mogu da dopru. Muški orao je gradi gnezdo koristeći trnje, grančice, travu i svoje perje kako bi ga dovršio. Trnje je na spoljnoj strani gnezda i štiti ga od mogućih uljeza. I mužjak i ženka učestvuju u podizanju porodice orlova. Ovo uči da samo aktivno učešće oba partnera vodi ka uspehu. Kada orlići porastu izbacuju se iz gnezda i uklanjaju se meki slojevi. Orlići se bodu na trnje sve dok ne nauče da lete. Ovo nam govori da ponekad previše udobnostiu životu može dovesti do toga da ne napredujemo. Budimo uvek spremni za promene.

Orao može da se obnovi i podmladi

Kada orao ostari i njegovo perje oslabi, on se povlači u daleko mesto gde iščupa svako pero na svom telu. Iz skrovišta izlazi sa novim perjem obnovljen i podmlađen. Ovo nam pokazuje da se i kao ljudska bića moramo stalno obnavljati da bismo izbegli neuspeh. Sve stvari koje vas usporavaju i opterećuju treba odbaciti i ako je neophodno početi iznova. Orao simbolizuje ljudsku hrabrost i snagu i besmrtnost dela koji su neophodni za uspeh.

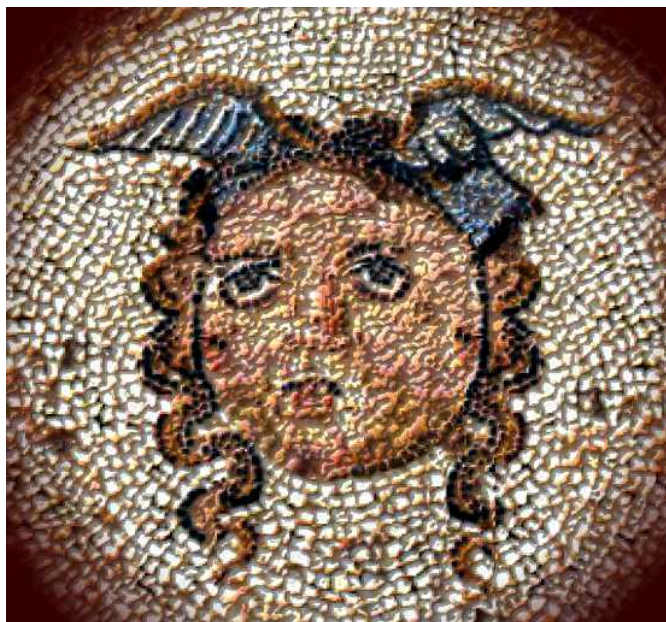
Budite kao orao i uvek težite da se uzdignete visoko iznad briga koje more neupućene !!!

U PL Nemanja,

Or::Niš Br::Zoxx,

6022

57-4 Postoji li veza između priče o Meduzi i masonske simbolike?

Slika 1: Mozaik "Meduza" - Arheološko nalazište Medijana, Niš - rekonstrukcija (Č.V.)

Nakon nekoliko godina radova i nekoliko godina prekida u radovima, nakon prikazane nesposobnosti epskih razmera u pokušajima da se započeti posao privede kraju, najzad je za posetioce otvoreno arheološko nalazište Medijana u Nišu. Ima se šta videti, saznati i zasigurno uživati u poseti. Preporučujem svakom ko bude u prilici, da obavezno poseti Medijanu. Između ostalog moju pažnju je privukao mozaik sa likom Meduze. Ko želi da vidi kako izgleda original, moraće da poseti Medijanu. Ja sam u međuvremenu mašti dao na volju i uz malo "fotošopiranja" napravio rekonstrukciju mozaika prikazanu na slici 1. Takođe me zainteresovalo pitanje da li postoji neka veza između priče o Meduzi i masonske simbolike. Malo sam istraživao i ovde ću izneti par činjenica do kojih sam došao.

Veza postoji, ali nije tako očigledna i jasna na prvi pogled. Međutim, pre nego što rasvetlimo tu vezu, da vidimo kako ide priča o Meduzi.

Prema Grčkoj legendi, Meduza je bila veoma lepa devojka, jedna od tri sestre Gorgone. Jedino je ona bila smrtna. Služila je u Atininom hramu. Njena lepota nije prošla nezapaženo i počeo je da joj se udvara bog mora Posejdon. Odbila je njegovo udvaranje, međutim, to nije sprečilo Posejdona da je siluje. Besna zbog činjenice da je njen hram oskrnavljen, Atina naprečac Meduzu pretvara u biće koje više nikada niko neće moći da siluje i daruje joj pogled kojim će svakog ko je pogleda u oči trenutno pretvoriti u kamen. Umesto predivne kose glavu joj sada krasi zmije. Ima više verzija ove priče, ali u svakoj od njih ostaje nejasno da li je Atina stvorila čudovište ili opasnu lepicu i da li je ono što se desilo Meduzi prokletstvo ili blagoslov.

Persej, grčki junak, usprotivio se kralju koji je želeo da oženi njegovu majku. Da bi ga sklonio s puta, kralj mu obećava da će majku ostaviti na miru ukoliko mu Persej donese Meduzinu glavu. Bogovi žele da pomognu Perseju i on dobija štit uglačane površine kao ogledalo, sandale sa malim krilima da može da leti, mač i šlem koji može da ga učini nevidljivim. Gledajući u štit a ne u oči Meduzi, Persej uspeva da joj mačem odseče glavu. Meduzine oči i nakon odsecanja glave zadržavaju moć da okamene onoga ko gleda u njih, pa Persej tako kralja koji je tražio Meduzinu glavu prevara u kamen. Persej Meduzinu glavu stavlja na štit i dobija neverovatno oružje kojim nadmoćno pobeđuje neprijatelje. Najzad, štit vraća Atini i ona ga nadalje nosi kao svoj zaštitni znak. Priča ima više nastavaka među kojima je i verzija po kojoj je Meduza u momentu smrti bila trudna iz veze sa Posejdom, pa se javlja i potomstvo, ali to za naše istraživanje više nije tako bitno.

Iako to nije potkrepljeno istorijskim činjenicama, prihvatljiva je i istovremeno primamljiva tvrdnja da masoni baštine tradiciju templara, monaha-ratnika koji su u XII veku tokom perioda od oko 100 godina vladali hrišćanskim kraljevstvom sa centrom u Jerusalimu. Takođe poznato je da su templari dugo vršili iskopavanja i nešto tražili ispod ruševina na mestu hrama koji su svojevremeno Rimljani savnili sa zemljom. Pretpostavlja se da su tražili Sveti gral, isti onaj gral koji su tražili i vitezovi kralja Artura - pehar u koji je sakupljena Isusova krv istekla iz rane nastale nakon probadanja kopljem dok je bio razapet na krstu. Templari Sveti gral nisu našli, ali se pretpostavlja da su našli relikviju neprocenjive vrednosti, a to je glava Jovana Krstitelja. Ovu relikviju su nosili ispred sebe kroz bitke koje su vodili protiv neprijatelja Istočnog hrišćanskog kraljevstva i zahvaljujući tome bili nepobedivi. Ovo donekle podseća na priču o Meduzinoj glavi.

Zbog Svetog Jovana Krstitelja mi masonske lože nazivamo jovanovskim. Čin krštenja, kao i čin inicijacije predstavljaju trenutak kada čovek započinje jedan novi život, kada postaje prosvećen i kada mu se otkriva jedan novi svet. Antička legenda o Perseju i Meduzi je najstarija alegorija, kasnije modifikovana u potragu za Svetim gralom i dalje pretočena u priču o templarima i njihovoj potrazi za relikvijom.

Persejeva potraga za Meduzinom glavom, Jasonova potraga za zlatnim runom, potraga vitezova Okruglog stola za Svetim gralom, iskopavanja templara i ono što su pretpostavlja se pronašli - sve su to različite verzije iste priče o potrazi čoveka za mudrošću. Ukoliko potraga uspe otvaraju se neka nova vrata i ukazuje neka nova svetlost. Taj čin pronalaženja mudrosti, često se povezuje sa nemogućom misijom pronalaženja nečeg na prvi pogled nedostižnog, a ipak na kraju uspešno pronađenog. Slično potrazi, skok na putu saznanja institucionalizovan je kroz krštenje ili inicijaciju. potraga za mudrošću je ta dodirna tačka legende o Meduzi i masonske simbolike.

Lik Meduze i mnogo verzija priče su veoma komplikovana tema, koja se tumači na mnogo načina. Među tim različitim tumačenjima simbolike, da ovde pomenemo samo neke savremene trendove.

Meduza je jako popularan motiv koji u različitim verzijama danas tetoviraju mlade žene. Osnovno značenje tetovaže ide u pravcu da je ta mlada žena doživela neki oblik nasilja, da je nakon toga osnažila svoj duh i telo i da više s njom nema šale. Istovremeno za lik Meduze takođe važi verovanje da je neka vrsta talismana koji štiti

od zla i negativnih uticaja. Opasnost koja zrači iz lika Meduze odvraća druge opasnosti i štiti onog ko stoji iza Meduzine glave. Iako u pop kulturi Meduzina glava uglavnom simbolizuje ženski bes, veoma često ona simbolizuje lepotu, umetnost i mudrost. Upravo zato je modna kuća Versači izabrala da Meduzina glava bude njihov logo. I za kraj jedna neverovatna slučajnost. U sred mojih razmišljanja o Meduzi, tokom letovanja, nailazim na mozaik Meduze, na trgu u Vatiju, glavnom gradu Grčkog ostrva Itaka - Odisejevog doma. Ovaj mozaik je prikazan na slici 2.

Slika 2: "Meduza" - Vati - Itaka – Grčka

Č.V.

Nemanja Niš

57-5 VODA - KORISTI I KARASTROFE

Čvrstina

Kad se kaže da je voda čvršća od kamena misli se da voda nasuta u procep granita pri smrzavanju, prelasku iz tečnog u čvrsto stanje, razbija kamen. Ovo je retkost u prirodi, da se zapremina povećava snižavanjem temperature. Ali ta ista voda pri prelasku iz tečnog u gasovito stanje, isparavanjem, ima suprotne posledice.

Krštenje

Poznato je da se u Hrićanstvu krštenje dece obavlja polivanjem vode na glavu. Ovo potiče od sv. Jovana Krstitelja koji je i samog Isusa krstio vodom iz reke Jordan.

Voda na planeti

Voda je providna tečnost koja formira reke, jezera, okeane i kišu. Ona je glavni sastojak fluida živih bića. Kao hemijsko jedinjenje, molekul vode sadrži jedan atom kiseonika i dva atoma vodonika, koji su povezani kovalentnim vezama.

- Gustina: 997 kg/m³
- Formula: H₂O
- Tačka ključanja: 100 °C
- Temperatura trojne tačke: 0,01 °C
- Molarna masa: 18,01528 g/mol
- Tačka topljenja: 0 °C
- Klasifikacija: Neorganska jedinjenja

- Energetska vrednost (kJ): 0
- Masti: 0 g
- Natrijum: 5 mg
- Ugljeni hidrati: 0 g
- Vlakna: 0 g
- Proteini: 0 g
- Kalcijum: 3 mg
- Gvožđe: 0 mg
- Magnezijum: 1 mg

Voda je osnova života, a da li treba da je pijemo i kada nismo žedni?

Oko 60 odsto tela odraslog čoveka sastoji se od vode, koja reguliše telesnu temperaturu i pomaže nam da se oslobodimo toksina. Voda je osnova života, bez nje nisu moguće životne funkcije. Nedovoljne količine vode mogu da dovedu do bolesti i smrti. I pored svega mnoge osobe ne unose dovoljne količine vode, a mnoge mešaju osećaj gladi i žeđ. Najbolje vreme da pijemo vodu, je ujutro posle buđenja. Tokom noći organizam nije dobijao dovoljne količine vode, a ovaj nedostatak može se nadoknaditi jutarnjom čašom vode sa limunom, koja će omogućiti bolji metabolizam.

Savet je da se voda tokom fizičke aktivnosti postepeno nadoknađuje kao i posle treninga.

Voda je važna kada smo bolesni

Hidratacija je ključna za oporavak kada smo bolesni. Stanja kao što su dijareja, povišena telesna temperatura, povraćanje mogu usloviti veliki gubitak vode. Stručnjaci ne savetuju u ovakvim uslovima upotrebu kofeina ili alkoholnih pića koja mogu dovesti do dodatnog gubitka tečnosti.

Osobine i rasprostranjenost na zemlji

Voda je najrasprostranjenija tečnost na Zemlji (zapremine $\sim 1500 \times 10^9 \text{ km}^3$) i najvažniji (polarni) rastvarač koji rastvara tečnosti, gasove i mnogobrojne čvrste materije. Voda zbog polarnosti poseduje izvrstan kapacitet da rastvara različite vrste materija.

Voda je bitan sastojak živih organizama (maseni udeo vode do 90%) i nužna je za život svih živih organizama. Naučnici tvrde da se živa bića najvećim delom sastoje od vode i da ona čini tri četvrtine (ili više od dve trećine) ukupne površine Zemlje. Na snimcima Zemlje iz Svemira može se uočiti da je velik deo Zemljine površine pokriven vodom, oko 70%.

Pod uticajem Sunčevog zračenja površinska voda neprekidno isparava u atmosferu (tzv. kruženje vode u prirodi), gde se kondenzuje (stvarajući kišne ili snežne oblake u atmosferi) i u obliku padavina (kiša, sneg, grad, rosa, inje i magla) vraća se na Zemlju, prenoseći tako velike mase vode na kontinente. To se naziva globalnim hidrološkim ciklusom, koji umnogome utiče na klimu.

U troposferi voda čini 80% stakleničkih gasova i uzrokuje zadržavanje toplote, te porast globalne temperature. Najjednostavnija podela vode je podela na slatke ($\sim 4\%$ na Zemlji) i slane. Većina je voda na Zemlji slana (mora, okeani). Poznata i podela vode na tečnu (reke) i stajaću (npr. jezera, bare, močvare). Ledenjaci zauzimaju posebno mesto gde je voda u čvrstom obliku.

Rasprostranjenost vode (zapreminski udeo)

- morska voda: 96,652%
- polarni led i ledenjaci: 1,702%
- podzemna voda: 1,631%
- površinska voda (jezera i reke): 0,013%
- voda u tlu: 0,001%
- voda u atmosferi: 0,001%

Osim za piće, pripremu hrane i za pranje, voda se uveliko koristi za navodnjavanje poljoprivrednog tla. Voda kao dobar rastvarač opskrbljuje biljke mineralnim materijama i nužna je za fotosintezu, a u ljudskom organizmu kao glavni sastojak telesnih tečnosti opskrbljuje sve organe hranjivim sastojcima i uklanja otpadne materije iz organizma.

Voda je osnovni sastojak svih živih organizama. U nekih organizama čini i 99% njihove mase. Svi biološki procesi odvijaju se isključivo u vodenoj sredini, iako postoje organizmi koji mogu dugotrajno preživeti stanje potpune dehidracije. Metabolizam, rast i razmnožavanje takvih organizama počinju tek nakon

rehidracije. Biološki makromolekuli (belančevine, nukleinske kiseline, polisaharidi) sadrže čvrsto vezanu vodu, koja je nužna za njihovu biološki aktivnu konformaciju. Voda nije samo rastvarač u kojem funkcionišu enzimi nego i direktni metabolit; supstrat je u svim hidrolitičkim, a nusprodukt u mnogim biosintetskim reakcijama. Živi organizam neprekidno uzima i otpušta vodu, što se naziva ciklusom vode. Vodeni organizmi izmenjuju vodu difuzijom.

Kod kopnenih biljaka ta se razmena odvija pretežno fizičkim mehanizmima (kapilarne sile u korenu; transpiracija). Kopnene životinje i čovek moraju piti vodu ili je pribaviti hranom koja sadrži vodu. Vodu gube mokraćom, fekalijama, disanjem i znojenjem. Izlučivanje vode metabolički je nužno, jer ono omogućuje organizmu da se oslobodi nekorisnih i štetnih materija koje su rastvorne u vodi. Znojenje je kod mnogih organizama deo procesa termoregulacije.

Ključni uslov održivoga razvoja je održavanje čistoće vode u prirodnim spremištima i vodotokovima. Sprečavanje zagađivanja voda najvažniji je deo zaštite životne sredine (provodi se aerobna obrada otpada i ispitivanje kvaliteta vode).

Voda se odavno koristila za navodnjavanje (videti deo II-Ktesibijeve pumpe), za odvodnjavanje, za transformaciju energije i u građevinarstvu za gašenje kreča, pravljenje maltera itd. Graditelj Hiram Abif, koji je svoje graditeljsko iskustvo stekao prvo u Egiptu, a potom ga je car Salomon preuzeo od cara Tira, bio je glavni majstor pri izgradnji Solomonovog hrama. Postoje pretpostavke da je se pri gradnji Hrama na brdu iznad Jerusalima pri nadvišenjem zidova nasipao pesak, kako bi se olakšao transport na vrh. Po završetku gradnje taj pesak je bio odnešen, po nekim pretpostavkama vodenim transportom.

Hram u Jerusalimu - Solomonov Hram, rekonstrukcija

PRIRODNE KATASTROFE

Poplave su najteže prirodne katastrofe. One odnose ljudske živote, ruše kuće, mostove i puteve, uništavaju letinu i plodove na zemlji. Ali pođimo redom.

BIBLIJSKA PRIČA

Nakon što su Adam i Eva napustili rajski vrt, stvari su postale još gore. Njihov sin Kain ubio je svog mlađeg brata Avelja. Postepeno, ljudski rod je postao brojniji i raširio se po celoj zemlji. Nasilje, okrutnost i zlo takođe su se povećali. Svet je bio

pokvaren, i Bog je bio tužan zato što je uopšte stvorio čoveka. Odlučio je da je vreme za novi početak. Postojala je samo jedna osoba koja se trudila da živi po Božijoj volji. Ovo je Nojeva priča.

Mit o velikom potopu se nalazi u predanjima mnogih naroda, između ostalog u sumerskom Epu o Gilgamešu, grčkom Deukalionu i jevrejskom predanju o Nojevoj barci, indijskom spisu Mahabharata, bibliji.

Nojev potop je po judejsko-hrišćanskom učenju sačuvanom u Starom zavetu (Is 54,9), „poslan Bogom na grešnu zemlju i potopio grešni rod ljudski da bi se spaslo samo osam duša smeštenih u kovčegu (lađi)“.

„Gospod je zatvorio vrata kovčega, posle čega, 600. godine Nojevog života, 17. dana drugoga meseca, razvališe se svi izvori velikog bezdana, i otvoriše se ustave nebeske, i udari dažd na zemlju za 40 dana i otvoriše se ustave nebeske“ (Postanje 7,11-12).

U vreme oko 3246. godine p. n. e po biblijskim izvorima: Voda je lila pet meseci i pokrila brda za 15 lakata. Posle toga voda je počela opadati, i u 18. dan sedmog meseca kovčeg se zaustavio na planini Ararat.

Tek posle tri meseca pojavila se površina planinskih visova, i nakon 40 dana Noje je pustio goluba da sazna u kojem je stanju voda – tri puta, koji je najzad doneo maslinovu grančicu (danas simbol mira), što je Noju bio znak da može izaći sa ljudima i životinjama (svaka vrsta je bila zastupljena), a to se dogodilo 601. godine Nojevog života, na dan nove godine, a u 27. dan drugoga meseca.

Noje je izašao sa svojimima domaćim i prineo žrtvu blagodarnosti. U znak zaveta između Boga i zemlje Bog je dao na nebu dugu (Postanje 6,8) Svedočanstva koja potvrđuju ovaj događaj i njegov značaj nalaze se kod Mt 24,37; Lk 17,27; 1 Pt 3,20; 2 Pt 3,6.

PRIČA O UBISTVU HIRAMA ABIFA

Ako je Solomon oličenje vrhunskog znanja i mudrosti, Hram je ostvarenje hijerarhijske vladavine istine i mudrosti¹². Majstor Hiram je opet došao do znanja preko razuma i reda. Za njega postoji samo jedna reč koja se izgovara na tri različita načina. Jedan je za učenike, koji označava prirodu. Drugi za pomoćnike i ova reč za njih znači mišljenje. Treći i poslednji način je za majstore, i u njihovim ustima ta reč označava istinu, objašnjenu preko mudrosti. U slobodozidarskim legendama tri učenika koji su na silu od Hirama zatražili tajne majstora zvali su se Aviron (ili Abiram), drugi Miphiboset i treći ????. Prvi je udario velikog majstora štapom za merenje, drugi gvozdenom šipkom i treći koji dokrajčuje Hirama maljem. Sva tri su uhvaćena i nastradala. Ovog prvog otkrila je lampa koja mu je davala svetlost i izvor na kom je utoljivao žeđ.

Izvor koji je tekao kraj prvog ubice, pokazuje da je buna prvog doba bila kažnjena potopom¹².

MEMORIJA VODE - TAJNA ŽIVE VODE

Voda učestvuje u svakom trenutku našeg života. Kada govorimo o vodi obično pričamo o njenom zdravstvenom i nutricionističkom efektu na naše zdravlje. Ali, da li voda ima još neku skrivenu osobinu? Možemo li neke od tih osobina iskoristiti kao jače oružje u našoj zdravstvenoj borbi – osim onih koje se može podrazumevati da ima? Odakle je ona došla? Jedinствена u celoj vasioni! Ko je i zašto sa njom darovao našu planetu? Možda odgovore na ova pitanja zna jedino sama voda. Nje na Zemlji

danas ima isto onoliko koliko je bilo i kada je sve tek počinjalo. Da li bi vam delovalo previše fantastičnim ako bi vam rekli da ta voda pored inače poznatih osobina koje ima može još i pamtiti stvari (memorija vode)? Tajna žive vode je priča koja vas neće ostaviti ravnodušnim. Nakon nje, cenićete ovaj elemenat još više a ono što je nama najvažnije – moći ćete od najobičnije vode da napravite moćan lek...

Voda pamti uticaje spoljne sredine.

Vodu su izučavali detaljno i svima je poznato da, u odnosu na druge tečnosti, voda ima više neobičnih svojstva kako fizičkih tako i hemijskih. Nijedan naučnik npr. ne može da objasni zašto se gustina vode na negativnoj temperaturi povećava a na pozitivnoj smanjuje. Sve materije se pri hlađenju skupljaju a voda čini obrnuto – širi se. Voda, to je mali molekul, koji ima krajnje specifična svojstva i nema drugih molekula koji imaju takve anomalije. Ali ako ne bi postojala bilo koja od tih anomalija ne bi bilo ni života na planeti.

Tu jedinstvenu osobinu vode ljudi su naučili da koriste još u davnoj prošlosti. Severni narodi su dobijali kamen za gradnju zalivajući stene vodom pred zamrzavanje pretvarajući ga u sitniji građivni materijal. Na jugu, drevni narodi su koristili porozne pukotine i zalivali ih vodom rasprskavajući tako materijal i odvaljujući kamenje. Mnogo kasnije naučnici su utvrdili da voda koja se nalazi u tim porama i kapilarima, stvara ogroman pritisak. U zrnu na primer, u momentu klijanja, taj pritisak može dostići 400 bara (atmosfera). Eto zašto klica sa lakoćom probija asfalt.

„Podatna a pobeđuje jačinom. Meka a pobeđuje čvrstinom. I svi to znaju ali niko se ne usuđuje da i sam tako postupa.” – napisao je kineski filozof Lao Ce pre dve i po hiljade godina.

Svaka osobina vode je jedinstvena. Do dan danas nauka nema odgovor zašto se samo voda, jedinstvena materija na planeti, može nalaziti u tri oblika: tečnom, čvrstom i gasovitom. Zašto od svih tečnosti koje postoje baš voda ima najveće površinsko

naprezanje? Zašto je baš ona najmoćniji rastvarač na Zemlji? I na koji način ona može da se penje po najvišem drveću savlađujući pritiske od više desetina atmosfera? Pitanja se ređaju jedno za drugim. Mi smo u današnje vreme napravili ogroman korak: shvatili smo da o vodi praktično ništa ne znamo! To je ogroman korak, jer kad on nastupi, dolazi se do želje da se sazna.

Memorija vode (tajna žive vode). Voda pamti uticaje spoljne sredine.

U jugoistočnoj Aziji, je 1956. godine ⁶ je zatvorena za javnost laboratorija vojnog instituta za istraživanje i izradu sredstava masovnog uništenja. Tu su više godina radili na istraživanju najjačeg bakteriološkog oružja nove generacije. Svojtvo koje po mišljenju naučnika to oružje mora da ima razmatra se na jednom od tajnih savetovanja.

Voda ima pamćenje.

U jugoistočnoj Aziji, je 1956. godine 6 je zatvorena za javnost laboratorija vojnog instituta za istraživanje i izradu sredstava masovnog uništenja. Tu su više godina radili na istraživanju najjačeg bakteriološkog oružja nove generacije. Svojtvo koje po mišljenju naučnika to oružje mora da ima razmatra se na jednom od tajnih savetovanja. Neočekivano ono jee prekinuto. Sve učesnike savetovanja su odvezli u bolnicu sa simptomima jakog trovanja hranom. Počelo je istraživanje koje brzo dospeva u ćorsokak. Osim vode koja je bila na stolu naučnici ništa drugo nisu konzumirali. Proverili su vodu, nije bilo nikakvih štetnih primesa, hemijski sastav je bio čist H₂O. U izveštaju su tako i napisali: uzrok trovanja je obična voda.

Voda pamti uticaje spoljne sredine⁸. Posle 20 godina je izneta fantastična hipoteza, hipoteza kojom se moglo objasniti nepredvidivo ponašanje vode: **Voda ima pamćenje!** Rezultati eksperimenata koji su provedeni u mnogim zemljama su pokazali da voda upija i pamti svaki uticaj, sve što se dešava u njenoj blizini. Budući da je ima svuda i u dodiru je sa svim materijama, može da sazna sva njihova svojstva i sačuva to u svojoj memoriji. Da li su to znali naši preci koji su vodu pretvarali u lekovitu i koristili je za lečenje koristeći za to posude od srebra? Danas je koloidno

srebro jedan od jačih antibiotika koji možemo sami proizvesti. Toliko je dobar da je u Avganistanu i Iraku američka vojska koristila srebrnu vodu kao sredstvo za pročišćenje hrane i vode a predsednik Amerike je koristio ovu vodu za dezinfekciju ruku. U nedostatku drugih sredstava američki doseljenici su imali običaj da vodu sterilišu tako što su u nju ubacivali tečno srebro dok u mitologiji srebro ubija vampire. U našem slučaju ti vampiri su oličeni u bakterijama, gljivicama i virusima. Kako može postojati takva voda?

U memorijskom smislu, prihvatajući neku informaciju, voda stiče nova svojstva a pri tome njen hemijski sastav ostaje isti. Ono što je nama do sada bilo najbitnije u vodi jeste njen hemijski sastav. Sa druge strane izgleda da je njena struktura mnogo važnija osobina od hemije. Struktura vode – to je ono kako su raspoređeni njeni molekuli. Mi vidimo kako se molekuli vode objedinjuju u grupe koje nazivamo – klasteri. Naučnici pretpostavljaju da su baš ti klasteri ćelije za pamćenje, pomoću kojih voda kao na magnetofonsku traku zapisuje sve što vidi, čuje i oseća. Ljudi i ne razmišljaju da je dovoljno samo da upale svetlo i voda se menja. U tom slučaju to dolazi kao posledica tehničkog uticaja, od električnog polja. Pri tome ona hemijski i dalje ostaje voda ali njena “nervna” struktura reaguje na spoljne nadražaje i ona počinje da se menja.

Savremeni uređaji su uspeali da utvrde da se u svakoj ćeliji kojom voda pamti nalazi 440000 informacionih “vlakana” od kojih svako odgovara za svoj vid uzajamnog dejstva sa okolinom. Ako se analizira klaster po njegovim molekulima onda je njegov životni vek mali ali ako se govori o njemu kao o strukturi koju molekuli mogu napuštati i u koju se molekuli mogu uključivati, klaster može efektivno da postoji u toku dugog vremena. Upravo čvrstina strukture klastera je potvrdila hipotezu o sposobnosti vode da prima i pamti informaciju. Sasvim je moguće da je voda jedinstveni, neprocenjivi računar posebnog tipa. Ta molekularna struktura, to je upravo azbuka vode. I vi možete da sastavite rečenicu vode i vi možete da izmenite tu rečenicu. Poznata je priča u kojoj je Isus Hristos pretvorio vodu u vino. On je vodi pridavao sasvim posebna svojstva.

Utvrđeno je da emocije, pozitivne i negativne, imaju najjači uticaj. U laboratoriji profesora [Korotkova](#) su provedeni mnogobrojni eksperimenti o uticaju ljudskih emocija na vodu. Bilo je eksperimenata gde je skupina ljudi prema vodi u posudi izlivala različite emocije. Prvo su to bile one najpozitivnije: ljubav, nežnost, radost. A onda bi posudu menjali ali i tip emocija: osećaj straha, agresije, mržnje. Posle toga bi uradili merenja obrazaca promene vode i njene strukture. Utvrđeno je da ljubav stabilizuje vodu i povećava njenu usmerenost za razliku od agresije koja izaziva suprotni efekat. Sve to je potvrđivalo sposobnost vode da “pamti” i menja svoju strukturu kada se na nju deluje rečima ili emocijom.

Učenje o vodi slično je istraživanju funkcioniranja svemira, a kristali koji se u vodi otkrivaju slični su vratima što vode u neku drugu dimenziju¹². Japanski naučnik Masaru Emoto fotografisao je kristale vode na papiru. Najlepši su bili na kom su ispisane reči ljubav, mudrost, ili uz slušanje muzike Betovena, Mocarta Šumana.

1. Mišić, Milan, ur. (2005). Enciklopedija Britanika. V-Đ. Beograd: Narodna knjiga : Politika. str. 68. ISBN 86-331-2112-3.
2. „CIA - The world factbook”. Central Intelligence Agency. Arhivirano iz originala 05. 01. 2010. g. Pristupljeno 20. 12. 2008.

3. Vрати се на: a b Gleick, P.H., ur. (1993). *Water in Crisis: A Guide to the World's Freshwater Resources*. Oxford University Press. str. 13, Table 2.1 "Water reserves on the earth". Arhivirano iz originala 08. 04. 2013. g. Pristupljeno 09. 03. 2017.
4. *Water Vapor in the Climate System, Special Report, [AGU], December 1995 (linked 4/2007)*. Vital Water Arhivirano na sajtu Wayback Machine (7. novembar 2014) UNEP.
5. „MDG Report 2008” (PDF). Pristupljeno 25. 7. 2010.
6. "Public Services" Arhivirano na sajtu Wayback Machine (7. april 2012), Gapminder video
7. Kulshreshtha, S.N (1998). „A Global Outlook for Water Resources to the Year 2025”. *Water Resources Management*. 12 (3): 167—184. S2CID 152322295. doi:10.1023/A:1007957229865.
8. „Charting Our Water Future: Economic frameworks to inform decision-making” (PDF). Arhivirano iz originala (PDF) 5. 7. 2010. g. Pristupljeno 25. 7. 2010.
9. Baroni, L.; Cenci, L.; Tettamanti, M.; Berati, M. (2007). „Evaluating the environmental impact of various dietary patterns combined with different food production systems”. *European Journal of Clinical Nutrition*. 61 (2): 279—286. PMID 17035955. S2CID 16387344. doi:10.1038/sj.ejcn.1602522.
10. Voda; Vladimir Stojanović; pp. 5; Gornji Milanovac 2005.
11. *Majstor Hiram i car Salomon*, (prevod), Beograd, 2020.
12. Masaru Emoto *THE HIDDEN MESSAGES IN WATER MIZU WA KOTAE WO SHITTEIRU* by Masaru Emoto copyright © 2001 by Masaru Emoto Original Japanese edition published by Sunmark Publishing, Inc., Tokyo, Japan Croatian translation rights arranged with Sunmark Publishing, Inc. through InterRights, Inc Copyright © 2005. za hrvatsko izdanje: V B.Z. d.o.o. Zagreb
13. Elifas Levi, *Masonske legende sa lekcijama iy Kabale*, (prevod Momir Mirić), 2001, Veternik, ed. Ivanjski venac, ISBN 86-7026-159-6
- 14.

prof. A. S. G.
Pobratim, Beograd